

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

Szakmai beszámoló 2020.

Készítette: Villányi Péter intézményvezető

Budapest, 2020. XII. 1.

ÁTTEKINTÉS

Intézményünk törekvéseinek homlokterében múltunk kutatása áll, azon belül is szűkebb környezetünk, Budapest jelenlegi XVI. kerületének egykor önálló településrészei hétköznapijainak és ünnepnapjainak bemutatása, gyökereink föltárása, az így fölszínre került kisvárosi és falusi hagyományok ápolása és átadása a következő nemzedéknek.

Sajátosságunk, hogy három helyszínen három arculattal rendelkezünk. A mátyásföldi nagypolgári villa, a cinkotai parasztporta és az árpádföldi 1956-os emlékhely mégis mind a mienk, XVI. kerületieké.

Székhely: **Helytörténeti Gyűjtemény**, Veres Péter út 155-157.

Tevékenységek:

- helytörténeti kutatómunka összefogása az 5 elődtelepülés vonatkozásában
- helytörténeti kiadványok szerkesztése
- könyvbemutatók szervezése
- helytörténeti gyűjtemény közkinccsé tétele, kiállítások rendezése az Írás-Kép Galériában
- irat- és fényképanyag, valamint tárgyi emlékek archiválása
- az intézmény hivatali központja, irodai adminisztráció

1. számú telephely: **Cinkotai Tájház**, Batthyány Ilona utca 16.

Tevékenységek:

- az egykori szlovák faluközösség tárgyi emlékeinek bemutatása, tárlatvezetés
- az évkör ünnepeihez kapcsolódó saját rendezvények szervezése
- helybérletes rendezvények

2. számú telephely: **Tóth Ilonka Emlékház**, Állás utca 57.

Tevékenységek:

- Tóth Ilona 1956-os vértanú szülőháza tárgyi örökségének ápolása
- az 1956-os forradalom szellemiségének megfelelő előadások és kiállítások lebonyolítása
- az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei emlékének ápolása, továbbörökítése a jövő nemzedékei számára.

Helyzetértékelés, a 2020. év általános jellemzése

A Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ 2020. évi tevékenységét jelentősen befolyásolta a 2020. év folyamán kitört koronavírus járvány. A COVID-19 járvány első hulláma idején (2020. tavaszán) meghozott kormányzati intézkedések következtében is egy sor meghirdetett és előkészített műsorunk maradt el, majd a koronavírus járvány második hulláma következtében (2020. őszén) meghirdetett rendezvénystop következtében ismét számos programunk elmaradt.

A 2020. év során a kiélezett, kritikus vírushelyzet miatt meg nem valósult, elmaradt programok:

Tavaszi rendezvények

- 03.13. 18.00 órától: „Tisztelet a bátraknak” - a Szabadság, harc című magyar történelmi kisjátékfilm vetítése (Helytörténeti Gyűjtemény)
- 03.26. 15.00 órától: Helytörténeti vetélkedő 9-12. osztályosok számára (Helytörténeti Gyűjtemény)
- 03.27. 17,30 órától: Történelmi Gasztro-Kul-Túrák soron következő előadása (Helytörténeti Gyűjtemény)
- 04.04. 14,00 órától 18,00 óráig: Húsvétváró rendezvény (Cinkotai Tájház)
- 04.06 és 04.07. 10,00 órától 17,00 óráig Húsvéti kedvezményes könyvvásár (Helytörténeti Gyűjtemény)
- 04.15. 18,00 órától: Matyó lakodalmas - matyó babakiállítás megnyitója (Helytörténeti Gyűjtemény)

04.24. 17,30 órától: Történelmi Gasztro-Kul-Túrák soron következő előadása (Helytörténeti Gyűjtemény)

04.25. 14.00 órától 18.00 óráig: A tájházak napja (Cinkotai Tájház)

05.01. 10,00 órától 18,00 óráig: Kedvezményes könyvvásár a Kertvárosi majálison (Erzsébetligeti Színház)

05.09. 16,00 órától 19,00 óráig: Haszonkert és tartósítás - ötletek és módszerek bemutatója a kiskerti gazdálkodásban (Cinkotai Tájház)

05.23. 14,00 órától 18,00 óráig: Pünkösdi rendezvény (Cinkotai Tájház)

Őszi, téli rendezvények

09.25-től 09.27-ig 10,00 órától 18,00 óráig: Kedvezményes könyvvásár a Kertvárosi Vigasságokon (Erzsébetligeti Színház)

09.30. 14,30 órától 15,30 óráig: A magyar népmese napja (gyerekeknek szóló előadás)

11.04. 16.00 órától 18.00 óráig Építsünk hidat! - A XVI. kerület és a XII. kerület lakosainak közös megemlékezése az 1956-os forradalom és szabadságharcról (Tóth Ilonka Emlékház)

11.07 10,00 órától 14,00 óráig: Márton-napi kézműves rendezvény (Helytörténeti Gyűjtemény)

11.11. 18,00 órától: Matyó lakodalmas - matyó babakiállítás megnyitója (Helytörténeti Gyűjtemény)

11.19. 15.00 órától: Helytörténeti vetélkedő 9-12. osztályosok számára (Helytörténeti Gyűjtemény)

11.21. 15,00 órától 17,00 óráig: „Komolyzene könnyedén a Kertvárosban” című komolyzenei előadássorozat 3. része (Helytörténeti Gyűjtemény)

11.29. 14,00 órától 18,00 óráig: Adventi rendezvény Karácsony a villában címmel (Helytörténeti Gyűjtemény)

12.02. 18 órától: A Műkedvelők vademecuma című új könyv bemutatója (Helytörténeti Gyűjtemény)

12.07-től 12.09-ig 10,00 órától 17,00 óráig Karácsonyi kedvezményes könyvvásár (Helytörténeti Gyűjtemény)

A 2020. év során megvalósult programok

Helytörténeti Gyűjtemény

01.31. 17,30 órától 19,00 óráig: Történelmi Gasztro-Kul-Túrák sorozat előadása: A római kori étkezés. Előadó: Gönczi Mónika

A résztvevő vendégek száma: 28 fő

02.25. 17,30 órától 19,00 óráig: Történelmi Gasztro-Kul-Túrák sorozat előadása: A régi magyar vendéglátás. Előadó: Gönczi Mónika

A résztvevő vendégek száma: 33 fő

06.04. 100 éves a trianoni békediktátum. Megemlékezés a XVI. kerületi trianoni emlékműnél

A résztvevő vendégek száma: 116 fő

06.29-től 07.31-ig egy hetes turnusokban 5 héten keresztül: rajztábor 6-14 éves korú gyermekeknek, Pap Klára művésztanár (Sashalmi Tanoda) vezetésével, Klarisz festőtanoda elnevezéssel.

A résztvevő vendégek száma: 109 fő

09.19. 10,00 órától: Vezetés Széman Richárd helytörténésszel a Helytörténeti Gyűjtemény új kiállításán

A résztvevő vendégek száma: 17 fő

09.19. 15,00 ótól 17,00 óráig: A Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozat keretében „Komolyzene könnyedén a Kertvárosban” sorozat 1. előadása, közreműködött Lukács Péter brácsaművész és kamaraegyüttese.

A hangverseny ideje alatt a látogatók gyermekeinek kézműves foglalkozást tartottunk.

A résztvevő vendégek száma: 28 fő

09.23. 17,00 órától 18,00 óráig: 20 éves a Helytörténeti Gyűjtemény. Jubileumi kiállítás megnyitója az Írás-Kép Galériában, majd ünnepi emlékező, értékelő, az eltelt időszakot summázó előadások. Műsorvezető: Széman Richárd

A résztvevő vendégek száma: 26 fő

09.23. 18,00 órától 20,00 óráig: A Helytörténeti Gyűjtemény új, állandó kiállításának megnyitója és a Lantos Antal kutatóterem névadó ünnepséggel egybekötött avatása. Műsorvezető: Villányi Péter

A résztvevő vendégek száma: 32 fő

10.13. 17,00 órától 18,30 óráig: „Egy kanál paprika, egy csipet só” címmel a gasztronómiai sorozat keretében a magyarországi sváb étkezési szokásokról Ament Éva előadása

A résztvevő vendégek száma: 12 fő

10.16. 18,00 órától 19,30-ig Borkurzus – bor és kultúra: Mátyus Imre borász, a Soós István Borászati SZKI tanárának előadása a bor etiketről, majd 5 tételből álló borkóstoló

A résztvevő vendégek száma: 23 fő

10.17. 15,00 ótól 17,00 óráig: „Komolyzene könnyedén a Kertvárosban” sorozat 2. előadása, közreműködött Lukács Péter brácsaművész és kamaraegyüttese.

A hangverseny ideje alatt a látogatók gyermekeinek kézműves foglalkozást tartottunk.

A résztvevő vendégek száma: 13 fő

A Helytörténeti Gyűjtemény programjain résztvevő vendégek együttes száma 2020-ban: 437 fő.

Cinkotai Tájház

02.13. 08,00 órától 16, 00 óráig: 6 féle kolbász töltése és kóstolása. Bemutató a határon túli magyarok ízvilágából.

A résztvevő vendégek száma: 68 fő

03.07. 10,00 órától 14,00 óráig: Haszonkert és tartósítás – magvetés, palántázás, kertápolás (tavaszi munkálatok a konyhakertben). A foglalkozást vezette: Weimper Anett

A résztvevő vendégek száma: 19 fő

06.27. 15,00 órától 16,00 óráig: Az „Árva Kata” című népszínmű bemutatása a Miraculum Amatőr Színkör előadásában. Színkörvezető: Oláh Gabriella

A résztvevő vendégek száma: 52 fő

06.29-től 08.07-ig egy hetes turnusokban 4 héten keresztül: kézműves tábor 6-14 éves korú gyermekeknek, Csupor Bernát Aba képzőművész, fazekasmester vezetésével.

A résztvevő vendégek száma: 95 fő

09.12. 18,00 órától 20,00 óráig: Az Ars Sacra fesztivál keretében Király Györgyi, a Rácz Aladár Zeneiskola népi ének tanára és növendékeinek népdalelőadása, Szeverényi János, országos evangelizációs és missziói lelkész fényképkiállításának megnyitója (a határon túli magyaroknál tett magán- és evangelizációs útjain készített fölvételeiből), Szvorák Katalin Kossuth-díjas előadóművész, énekes és Kudlik Júlia, a Magyar Televízió örökös tagja „Szeretettel” című albuma anyagának előadása.

A résztvevő vendégek száma: 46 fő

09.19. 10,00 órától 14,00 óráig: Haszonkert és tartósítás – közös paradicsompaszírozás és paradicsombefőzés a résztvevőkkel.

A foglalkozást vezette: Karelné Máté Orsolya

A résztvevő vendégek száma: 24 fő

09.30. 18,00 órától 19,00 óráig: A magyar népmese napja (felnőtteknek szóló előadás) – Róka Szabolcs ének- és mesemondó előadása, „Mesék, énekek a honfoglalástól napjainkig”

A résztvevő vendégek száma: 33 fő

10.09. 18,00 órától 19,30-ig Borkurzus – bor és kultúra: A „Folyékony arany” című film vetítése, majd Mátyus Imre borász, a Soós István Borászati SZKI tanárának előadása a magyar szőlőtermesztés történetéről

A résztvevő vendégek száma: 25 fő

A Cinkotai Tájház programjain résztvevő vendégek együttes száma 2020-ban: 362 fő.

Tóth Ilonka Emlékház

02.25. 17,00 órától 20,00 óráig: A kommunizmus áldozatainak emléknapja – a XVI. kerületi Önkormányzat által szervezett egész napos rendezvény zárásaként ünnepi műsor és emlékbeszédek

A résztvevő vendégek száma: 52 fő

02.28. 18,00 órától 19 óráig: „Életmód az 1950-es években” – Megnyitó és értékelő előadások az 50-es évek tárgykultúrájából szemezgető kiállításunk kapcsán

A résztvevő vendégek száma: 36 fő

03.12. 13,00 órától 14,30 óráig: Tárlatvezetés az Arany János utcai általános iskola 7. osztályának, filmvetítéssel. A kiállítást bemutatta: Villányi Péter

A résztvevő vendégek száma: 39 fő

09.10. Az „Árpádföld területének története” című könyv (szerzője: Dorogi Ferenc Miklós) bemutatója. Az ismertetést tartotta és a műsort vezette: Antalóczy Csaba

A résztvevő vendégek száma: 47 fő

09.14. 18 órától 20 óráig „Pro Universitate” díj átadása. Tóth Ilona családja följajánlotta e díjat a Tóth Ilonka Emlékháznak. A díjat a vértanúhalált halt orvostanhallgató rokonai vehették át 2018-ban. A díjat Tóth Ilona posztumusz, a Semmelweis Orvostudományi Egyetemért végzett kiemelkedő tevékenységéért kapta. Az átadó ünnepség műsoros est keretében zajlott. Műsorvezető: Petrovics Sándor.

A résztvevő vendégek száma: 29 fő

09.24. „Magyarnak születtem.” Koncertfilm a Kárpátia együttesről. A film után beszélgetés az együttes menedzserével, Bicskei Évával.

A résztvevő vendégek száma: 21 fő

10.06. 09 órától 11,00 óráig: 1956-os „óriásszámok” avatása. Az Emlékház kertjében fölállított figyelemfölkeltő óriásszámokkal egyidejűleg 10 darab korhű, eredeti 1956-os (hatástalanított) lőfegyvert is kapott a gyűjtemény, melyet elsősorban a Tóth Ilonka Emlékházba látogató középiskolásoknak szántak, megtekintésre. Az Arany János Általános Iskola 7. osztályos tanulói az avatóünnepségen egy saját maguk által írt színdarabot adtak elő Tóth Ilonka életéről és az 1956-os forradalomról.

A résztvevő vendégek száma: 38 fő

10.12. 18,00 órától 19,30 óráig: Válogatás Oláh Károly fotóriporter 1956-os fényképfölvételeiből – kiállításmegnyitó. Az alkotóművész munkásságát - különös tekintettel az 1956-os szerepére - értékelte: Bognár Katalin, a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtárának főmuzeológusa. Emlékező beszédet mondott Oláh Gabriella, az alkotóművész lánya, aki édesapja teljes fényképhagyatékát a Helytörténeti Gyűjteménynek adományozta.

A résztvevő vendégek száma: 27 fő

A Tóth Ilonka Emlékház saját szervezésű programjain résztvevő vendégek száma 2020-ban: 289 fő.

A Tóth Ilonka Emlékházban az állandó kiállítást megtekintő és a rendezvényeken résztvevő vendégek együttes száma 2020-ban: 723 fő.

A Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ rendezvényein 2020. évben résztvevő vendégek száma: 1.522 fő.